

Presse og Information

Den Europæiske Unions Domstol
PRESSEMEDDELELSE NR. 167/20
Luxembourg, den 17. december 2020

Dom i sag C-398/19
Generalstaatsanwaltschaft Berlin

En unionsborger kan først udsendes til et tredjeland, når den medlemsstat, hvor den pågældende person er statsborger, er blevet hørt

Inden for rammerne af denne høring skal den medlemsstat, hvor den pågældende person er statsborger, af den anmodede medlemsstat underrettes om alle de retlige og faktiske forhold, som er blevet oplyst i forbindelse med denne anmodning om udlevering, og skal gives en rimelig frist til eventuelt at udstede en europæisk arrestordre mod denne unionsborger

BY, der er ukrainsk og rumænsk statsborger, er født i Ukraine og boede dér, indtil han i løbet af 2012 flyttede til Tyskland. I 2014 fik han efter ansøgning herom rumænsk statsborgerskab i sin egenskab af efterkommer af rumænske statsborgere uden nogensinde at have boet i Rumænien.

I marts 2016 tilstillede anklagemyndigheden i Ukraine de tyske myndigheder en anmodning om udlevering af BY med henblik på strafforfølgning. I november 2016 oplyste Generalstaatsanwaltschaft Berlin (anklagemyndigheden i Berlin, Tyskland) det rumænske justitsministerium om udleveringsanmodningen og spurgte, om de rumænske myndigheder selv havde til hensigt at indlede strafforfølgning mod BY. Det rumænske justitsministerium svarede dels, at de rumænske myndigheder kun kunne tage stilling til spørgsmålet om indledning af strafforfølgning, hvis de ukrainske myndigheder anmodede herom, dels, at det er en betingelse for at kunne udstede en national arrestordre som grundlag for en europæisk arrestordre, at der foreligger tilstrækkelige beviser for, at den pågældende person er skyldig. Det rumænske justitsministerium anmodede således de tyske myndigheder om at oversende de bevismidler, som de tyske myndigheder havde modtaget fra de ukrainske myndigheder.

Tysk ret forbyder udlevering af tyske statsborgere, men ikke udlevering af statsborgere fra andre medlemsstater. Kammergericht Berlin (den regionale ret i første instans i Berlin, Tyskland) var derfor af den opfattelse, at udleveringen af BY til Ukraine var lovlig, men ønskede oplyst, om udleveringen ville være i strid med de principper, som Domstolen udledte i Petruhhin-dommen¹, eftersom de rumænske judicielle myndigheder ikke formelt havde truffet afgørelse om den eventuelle udstedelse af en europæisk arrestordre. I ovennævnte dom fastslog Domstolen nemlig, at når en medlemsstat, som en statsborger i en anden medlemsstat har begivet sig til, bliver tilstillet en anmodning om udlevering af et tredjeland, er den forpligtet til at underrette den medlemsstat, hvor den eftersøgte person er statsborger, med henblik på at give sidstnævnte medlemsstats myndigheder mulighed for at udstede en europæisk arrestordre med henblik på overgivelse af denne person til strafforfølgning.

Da Kammergericht Berlin (den regionale ret i første instans i Berlin, Tyskland) var i tvivl om, hvilke konsekvenser denne dom havde for løsningen af den sag, der var indbragt for den, stillede den Domstolen tre præjudicielle spørgsmål om fortolkningen af artikel 18 TEUF og 21 TEUF (vedrørende henholdsvis princippet om forbud mod forskelsbehandling på grundlag af nationalitet og princippet om unionsborgernes ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område) og af Petruhhin-dommen.

¹ Dom af 6.9.2016, Petruhhin ([C-182/15](#), EU:C:2016:630, navnlig præmis 48 og 50); jf. også pressemeddelelse nr. [84/16](#).

Domstolens bemærkninger

Domstolen (Store Afdeling) undersøgte for det første spørgsmålet om, hvorvidt artikel 18 TEUF og 21 TEUF finder anvendelse på situationen for en unionsborger som den i hovedsagen omhandlede. I denne henseende bemærkede Domstolen, at det fremgår af Domstolens praksis, at en statsborger i en medlemsstat, der har status som unionsborger og opholder sig på en anden medlemsstats område, har ret til at påberåbe sig artikel 21, stk. 1, TEUF og er omfattet af traktaternes anvendelsesområde som omhandlet i artikel 18 TEUF. Den omstændighed, at BY først havde opnået statsborgerskab i en medlemsstat på et tidspunkt, hvor han allerede opholdt sig i en anden medlemsstat end den, hvor han senere opnåede statsborgerskab, var uden betydning herfor.

For det andet præciserede Domstolen de forpligtelser, der påhviler medlemsstaterne inden for rammerne af den udveksling af oplysninger, der er omhandlet i Petruhhin-dommen. I denne henseende anførte Domstolen, at den anmodede medlemsstat skal give de kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvor den eftersøgte person er statsborger, mulighed for at gøre krav på denne person inden for rammerne af en europæisk arrestordre. Med henblik herpå skal den anmodede medlemsstat ikke blot underrette disse myndigheder om den omstændighed, at der foreligger en anmodning om udlevering, men også om samtlige de retlige og faktiske forhold, som det anmodende tredjeland har oplyst i forbindelse med denne anmodning om udlevering. Der skal ligeledes underrettes om enhver ændring af den situation, som den eftersøgte person befinder sig i, der kan være relevant for den eventuelle udstedelse af en europæisk arrestordre mod den pågældende. Hverken den ene eller den anden af disse medlemsstater kan derimod være forpligtet i medfør af EU-retten til at anmode det anmodende tredjeland om at oversende straffesagens akter med henblik på at gøre det muligt for den medlemsstat, hvor den pågældende person er statsborger, at vurdere muligheden for selv at overtage strafforfølningen af personen.

Domstolen fremhævede, at såfremt denne forpligtelse til underretning er opfyldt, kan myndighederne i den anmodede medlemsstat iværksætte udleveringsproceduren og i givet fald udlevere denne person, såfremt der ikke inden for en rimelig frist udstedes en europæisk arrestordre af myndighederne i den medlemsstat, hvor den pågældende person er statsborger. Den anmodede medlemsstat skal angive en sådan frist over for nævnte myndigheder, idet fristen skal fastsættes under hensyntagen til samtlige omstændigheder i sagen, navnlig om den pågældende person er varetægtsfængslet på grundlag af en udleveringsprocedure og sagens kompleksitet.

For det tredje fastslog Domstolen, at artikel 18 TEUF og 21 TEUF ikke skal fortolkes således, at den anmodede medlemsstat skal afslå at udlevere en unionsborger, der er statsborger i en anden medlemsstat, og selv overtage strafforfølningen af den pågældende for lovovertrædelser begået i et tredjeland, såfremt den anmodede medlemsstats nationale ret, som det er tilfældet i hovedsagen, gør det muligt for denne medlemsstat at retsforfølge denne unionsborger for visse lovovertrædelser, der er begået i et tredjeland.

I et sådant tilfælde ville en forpligtelse til at afslå udlevering og selv overtage strafforfølningen nemlig fratage den anmodede medlemsstat muligheden for selv at afgøre, om der er mulighed for at indlede strafforfølning af den pågældende unionsborger på grundlag af national ret, og ville gå ud over de grænser, som EU-retten kan pålægge udøvelsen af den skønsmæssige beføjelse, som denne medlemsstat råder over med hensyn til muligheden for at indlede retsforfølning på det strafferetlige område. Det eneste spørgsmål, der opstår i EU-retten, er spørgsmålet om, hvorvidt den anmodede medlemsstat, i en sag som den i hovedsagen omhandlede, i forhold til denne unionsborger kan handle på en måde, der er mindre indgribende i udøvelsen af den pågældendes ret til at færdes frit og tage ophold, ved at overveje at overgive vedkommende til den medlemsstat, hvor den pågældende er statsborger, snarere end at udlevere ham til det anmodende tredjeland.

BEMÆRKNING: Gennem en præjudiciel forelæggelse kan retterne i medlemsstaterne i forbindelse med retssager, der verserer for dem, forelægge Domstolen spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten eller

gyldigheden af en EU-retsakt. Domstolen træffer ikke afgørelse i den nationale retsvist. Det tilkommer den nationale ret at afgøre sagen i overensstemmelse med Domstolens afgørelse, der på tilsvarende måde er bindende for andre nationale retter i sager vedrørende en tilsvarende problemstilling.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Dommen](#) offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127